

EV100 „Igal lapsel oma pill“

Eellugu

Eesti 100. sünnipäeva tähistamise keskmeks olid lapsed ja noored. Samuti on ka muusikal sellise olulise versta posti tähistamisel tähtis roll. Loomulikult on riigi seni suurima tähtpäeva tähistamise osaks kõikvõimalikud muusikalised sündmused, kuid sellele lisaks sooviti ellu viia ka tegevus, mille mõju oleks pikemaajalisem ning millega anda panus muusikavaldonna arenguks. Riigikantselei Eesti Vabariik 100 töörühma initsiatiivil konsulteeriti muusikavaldkonnas aktiivsete inimestega, mille tulemusel sai selgeks, et kui soovime, et ka edaspidi Eesti lapsed oleksid muusikaliselt haritud, tegusad ja loovad, peame muusikavaldkonnas hoolitsema selle eest, et lastel ja noortel oleks head pillid, millel mängida. Pillimäng ja muusika laiemalt on läbi väga paljude andekate inimeste Eestit rikkamaks muutnud ning kujundanud eestlaste identiteeti.

Projekti loomine

Kokku kutsuti muusikahariduse katuseorganisatsioonid, et koos need tingimused luua ning leida selleks parim võimalik viis. Nendeks organisatsioonideks olid:

- Eesti Muusikakoolide Liit
- Eesti Puhkpillimuusika Ühing
- Eesti Sümfooniaorkestrite Liit
- Eesti Rütmimuusika Hariduse Liit
- Eesti Pärimusmuusika Keskus

Nende esindajatest moodustatud ekspertrühm, kelle juhtimisel selgitati välja täpne probleemi olemus ja mõõde ning otsiti sellele parimat lahendust. Muusikaõppeasutuste pillipargi kaardistamise tulemusel selgus, et uute pillide järele on väga suur vajadus. Suur osa õppeasutustes aktiivselt kasutusel olevatest

pillidest on amortiseerunud ning osade pilliliikide õpe on nende pillide kättesaamatuse tõttu jäänud tagaplaanile. Seega otsustati ellu kutsuda projekt, mis toetab pillide soetamist just muusikaharidusasutustele, kuna just nendest asutustes puutuvad lapsed ja noored pillimänguga kokku. Samuti tagab pilli kuulumine muusikaharidusasutustele, et ühte pilli saavad kasutada mitmed lapsed. Ekspertgrupp töötas välja taotlusvooru formaadi ning täpsed reeglid toetusraha jagamiseks. Projekti sisuliseks elluvijaks valiti Eesti Muusikakoolide Liit, kelle liikmeskond on kõige suurem ja tugeva muusikakoolide võrgustiku näol esindatud üle Eesti.

Eesmärk oli Eesti Vabariigi 100. sünnipäeva-aastaks parandada ja mitmekesistada oluliselt laste ja noorte võimalusi uute pillidega mängida. Selleks, et asi korralikult ära teha tuli ettevõtmisega kohe alustada ning projekt loodigi neljaks aastaks – 2015. kuni 2018. aasta. Igal aastal korraldati üks taotlusvoor ehk kogu projekti jooksul ühtekokku neli taotlusvooru uute pillide ostmise toetamiseks.

Toetused pillide ostmiseks

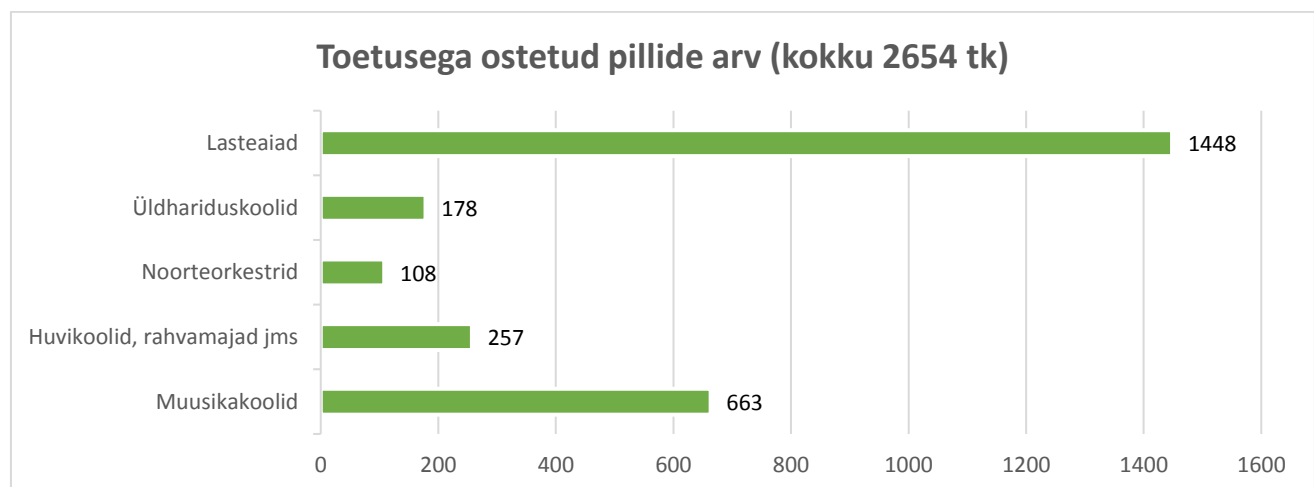
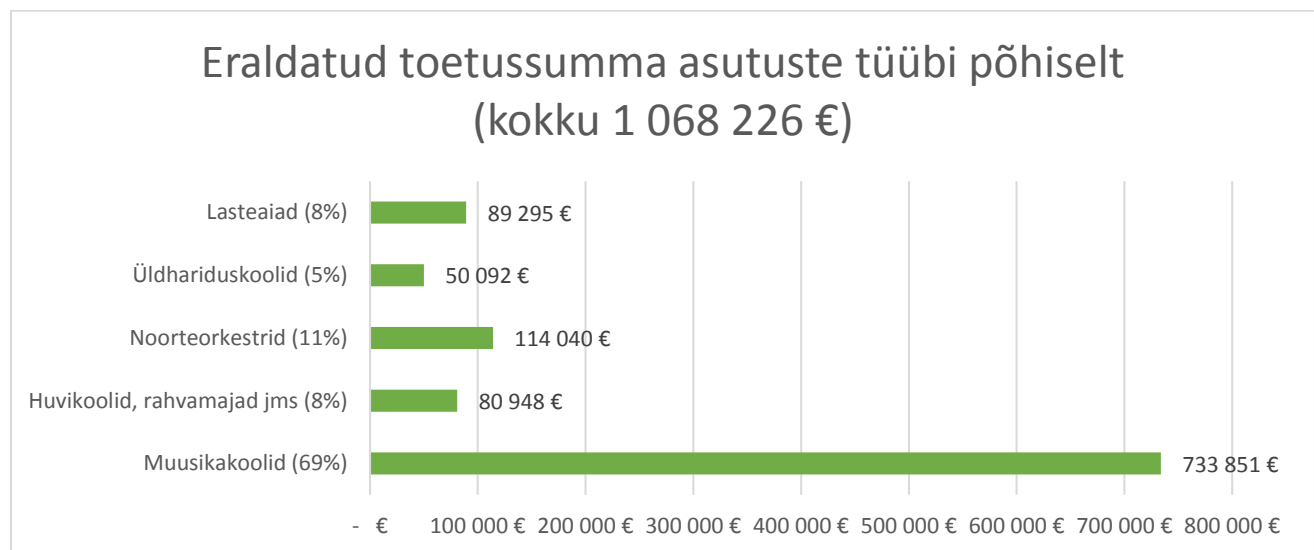
Taotluse said esitada kõik pilliõppega tegelevad asutused s.h muusikakoolid, noorteorkestrid, lasteaiad (alates 2016. aastast), ansamblid/bändid, rahvamajad, muusikastuudiod jms juriidilised isikud. Taotlusvoorud viidi läbi elektrooniliselt iga projekti tegutsemisaasta alguses. Taotluste üle otsustas komisjon, kuhu kuulusid eelpool nimetatud muusikaharidusasutuste katuseorganisatsioonide esindajad. Igast organisatsioonist üks esindaja (reeglina juhatuse esimees). Aastatel 2016-2018 ehk kolme aasta jooksul, kui taotlusvoor oli avatud ka lasteaedadele, andis lasteaedade taotluste kohta ekspertarvamuse Eesti Muusikaõpetajate Liidu eelkooli valdkonna juht.

Ekspertgrupp töötas välja dokumendi „Projekti tingimused ja läbiviimise kord“, milles sätestati need reeglid, mille alusel toetust jagatakse. Pillide ostmise põhimõte seisnes selles, et muusikaharidusasutus valib ise sobiva pilli välja ning esitab selle kohta kaks võrreldavat hinnapakkumist. Kui komisjon otsustas pilli ostmiseks toetust eraldada, siis sõlmiti toetust saanud organisatsiooniga toetuse eraldamise leping, kanti toetussumma üle ning toetuse saaja ostis pilli ise välja. Iga taotlusvooru aasta 31. oktoobriks oli toetuse saaja kohustatud esitama toetuse kasutamise aruande ning sellega koos ka ostu aluseks olnud arve ning maksekorralduse koopia, et veenduda pilli ostmises ja toetusraha korrektset kasutamises.

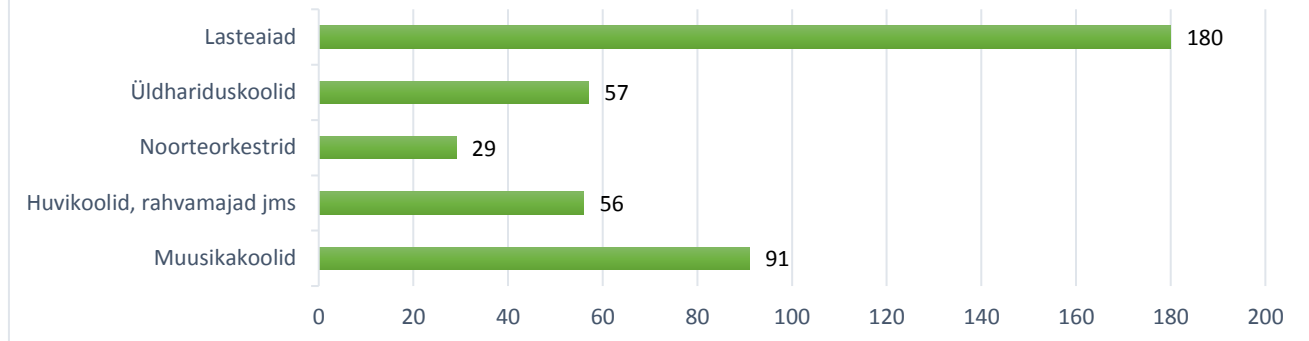

Komisjoni viimane kohtumine 9.04.2018. Pildil vasakult: Jüri-Ruut Kangur (Eesti Sümfooniaorkestrite Liit), Kairi Leivo (Eesti Pärimusmuusika Keskus), Kadri Leivategija (Eesti Muusikakoolide Liit), Ahto Abner (Eesti Rütmi muusika Hariduse Liit), Valdo Rüütelmaa (Eesti Puhkpillimuusika Ühing), Allan Tamme (projektijuht).

Kokku eraldati taotlusvoorude kaudu pillide ostmiseks toetust 1,07 miljonit eurot (1 068 226 €) ja seda 413 erinevale asutusele, kes soetasid 2654 uut pilli. Asutuste võrdluses läks suurim toetus ehk 69% eelarvest 91-le muusikakoolile, mis on Eesti muusikaharidusmaastikul kõige suuremad pilliõpet pakkuvad asutused. Peab arvestama ka, et tegelikkuses aga on väga paljud pillid kasutusel ka näiteks noorteorkestrites, kuigi pilli omanik on näiteks muusika- või üldhariduskool, kelle koosseisus orkester tegutseb. Pillide puudus on eelkõige tingitud rahaliste vahendite nappusest, kuna pillid on hinnaklassilt suhteliselt kallid. Lasteaedades kasutatavad rühmaõppe pillid (enamasti erinevad väiksemad rütmipillid) on reeglina soolopillidest soodsamad. Seega pillide arvu osas sai kõige enam pille lasteaiaid – kokku 180 lasteaeda soetas 1448 pilli. Lisaks taotlusvoorudele soetati pille ka otseannetustena ning Hooandja portaali läbi, mis teeb uute pillide soetamise koguarvuks umbes 3000 pilli.

Toetust saanud asutuste arv (kokku 413)

Taotlusvoorus pillide ostmiseks toetuse taotlemisel oli kohustuslik omafinantseerimise määr 20% pilli hinnast s.t pillide maksumusest kaeti maksimaalselt 80% (tiibklaveritel 50%). Samas taotleti/eraldati vastavalt võimalustele ka väiksem protsent. Kõikide taotlusvooru kaudu soetatud pillide kogumaksumuseks kujunes 1,8 miljonit eurot (1 796 136 €). See tähendab, et kogu eelarve lõikes oli pillide soetamise hind 41% kõrgem, kui „Igal lapsel oma pill“ projektist eraldatud toetus (reeglina oli kallimatel pillidel suurem omaosalus).

Soetatud pillide kogumaksumus (1 796 136 €)

■ "Igal lapsel oma pill" taotlusvoorude eraldised (59%) ■ Toetuse saajate omafinantseering (41%)

Kõige aktiivsemalt on muusikaõpe organiseeritud linnades ja suurlinnadega piirnevates valdades, kus on ka laste/noorte hulk suurem. Sellegipoolest oli toetuste eraldamise üheks printsiibiks toetuste ühtlane jaotus üle terve Eesti, mistõttu paljud asutused väiksemates paikades said toetuse eraldamisel eelise. Toetuste jagunemine maakondade lõikes on näha järgmisest tabelist:

Maakond/linn	Eraldatud toetussumma	% kogusummast
Harjumaa (v.a. Tallinn)	187 572 €	18%
Tallinn	130 480 €	12%
Hiiumaa	10 200 €	1%
Ida-Virumaa	55 485 €	5%
Jõgevamaa	33 150 €	3%
Järvamaa	51 095 €	5%
Läänemaa	7 370 €	1%
Lääne-Virumaa	40 043 €	4%
Põlvamaa	31 590 €	3%
Pärnumaa	77 710 €	7%
Raplamaa	67 474 €	6%
Saaremaa	43 080 €	4%
Tartumaa (v.a Tartu linn)	81 065 €	8%
Tartu linn	85 865 €	8%
Valgamaa	53 810 €	5%
Viljandimaa	49 465 €	5%
Võrumaa	62 772 €	6%
KOKKU	1 068 226 €	

Soetatud pillid

Muusikaharidusasutused teadsid ise kõige paremini, milliseid pille kvaliteetse õppe jätkamiseks kõige rohkem on vaja. Kõige erinevamaid pille soetati muusikakoolidesse, kus toimub suurem osa soolopilli õppest. Kõige kallimad pillid on klaverid, kuid siiski leiti võimalust soetada 16 muusikakoolile hinnalised tiibklaverid. Noorteorkestritele üle Eesti osteti muu hulgas väga vajalikud timpanid ja muid löökpille, mille tulemusel laienes ka repertuaar, mida nüüd on võimalik mängida. Mõnede haruldasemate ja kallimate pillide mängimine oli jäänud tagaplaanile muu hulgas seetõttu, et lastel lihtsalt polnud pilli, millel mängida. Näiteks soetati 14 fagotti, 19 metsasarve, 16 tuubat. Soetati palju bändipille ehk mitukümmend trummikomplektid ja paarsada kitarrid, millega noored saavad end ka rütmimuusikat mängides väljendada. Arvuliselt soetati kõige rohkem kandleid, millel on Eesti muusikakultuuris väga eriline koht. Enamik 287 kandlest, mis projekti toel soetati, on valmistatud Eesti meistrite poolt, seal hulgas ka 14 väga hinnalist kromaatilist kannelt.

Soetatud pillid numbrites

- Trummikomplekt 41tk
- Muud trummid (ja komplektid) 79tk
- Džembe 268tk
- Timpan 25tk
- Vibrafon 5tk
- Orkestri ksülofon 7tk
- Kõlaplaadid ja kõlaplaatide komplektid 115tk
- Metallofonid 34tk
- Ksülofonid 133tk
- Käsikellad ja käsikellade komplektid 64tk
- Viiul 111tk
- Viola 16tk
- Tšello 31tk
- Kontrabass 18tk
- Trompet 30tk
- Tromboon 25tk
- Metsasarv 19tk
- Tuuba 16tk
- Kornet 14tk
- Bariton 12tk
- Eufoonium 16tk
- Saksofon 62tk
- Oboe 5tk
- Fagott 14tk
- Klarnet 36tk
- Flööt 67tk
- Torupill 10tk
- Kannel 287tk
- Harf 9tk
- Klaverid (kokku 79tk), s.h:
 - Digiklaver 44tk
 - Tiibklaver 16tk
 - Pianiino 19tk
- Orel 3tk
- Klavessiin 2tk
- Akordion 46tk
- Eesti lõõtspill 8tk
- Karmoška 22tk
- Kitarrid ja võimendid 180tk
- Ukulele 113tk
- Mandoliin 9tk

Toetuse abil soetatud pillidele (või pilli ümbrisele) kinnitati EV100 „Igal lapsel oma pill“ logoga nahast silt, kuhu kasutaja sai ka oma nime sisse kirjutada. Sildiga koos on ka helkur. Samuti jagati projekti sümbolikaga kleepse. Klaveritele kleebiti metallist silt.

Toetajad

Projekti õnnestumisel mängisid väga tähtsat rolli inimesed, kes toetasid ja aitasid kaasa pillide soetamisele. Projekti esimene toetaja oli AS Toode, kes toetas Saue ja Tabasalu muusikakooli ning Kanepi ja Lümända lasteaedade pillide soetamist. Mati Heinsar toetas poolesaja kvaliteetse pilli jõudmist Lääne-Virumaa lastele. Pärnu Muusikakooli keelpilliorkester sai head pillid tänu Viljo Vetiku toetusele. Kohalikul tasandil tehti pillide ostmiseks raha kogumise aktsioone nii Orissaare, Kärđlas, Haapsalus ja mujalgi. Mitu väliseesti organisatsiooni pöördus sooviga toetada pillide ostmist lastele. Projekti tegemistest said inspiratsiooni näiteks Jaanus Piirsalu, Hannes Astok ja sõbrad ning kutsusid üles toetama Siberis Ülem-Suetuki külas tegutsevale Eesti puhkpilliorkestrile raha uue tuuba ostmiseks. Aktsioon oli nii edukas, et

kokku saadi vahendid ka mitme teise vaskpuhkpilli ostmiseks, mida orkestril väga vaja oli. Väiksemaid ja suuremaid annetusi oli mitmeid teisigi – tehti pangaülekandeid otse projekti pangakontole, kingiti oma korralik pilli mõnele lapsele edasi jms. Projektile said kõik inimesed oma panuse anda ka helistades tasuta annetusnumbril või ostes toetajapileti Piletilevist või Piletimaailmast. Annetuskast oli üks aasta Tallinna Kontserdimajas (Solaris) ja kaks aastat Estonia kontserdisaalis. Samuti oli eraldi annetuskast Tallinna Lennujamas.

Projekti nimel võtsid sõna mitmed muusikud nagu Tõnu Kaljuste, Erki Pärnoja, Eeva Talsi, Ott Lepland, ansambel AveNue. Ansambel Metsatöll tegi rahakogumisaktsiooni, millega koguti kokku märkimisväärne summa ning tegevust alustas Mulgimaa Noorteorkester.

Kõikidel pillisoovijatel oli võimalus konkreetse(te) pilli(de) ostmiseks raha koguda Hooandja ühisrahastusplatvormi kaudu koguda. „Igal lapsel oma pill“ projektil oli selles keskkonnas erilehekülj aadressil pill.hooandja.ee, ning selle kaudu annetas 1526 inimest ühtekokku ligi 40 000 €. Kõik, kes kogusid eesmärgistatud summast vähemalt 75%, kuid mitte 100% summast, nendele eraldati puudujääv summa „Igal lapsel oma pill“ eelarvest. 27 õnnestunud projektist vajas seda tuge kaheksa projekti. Kogu projekti nelja aastase tegevusperioodi jooksul kaasati erasektorist annetuste teel ligikaudu 100 000 eurot uute pillide ostmiseks.

Silmapaistvamaid toetajaid ja projektile kaasaaitajaid tänas Riigisekretär vastuvõtuga, mis toimus rahvusvahelisel muusikapäeval 1. oktoobril 2018. aastal.

EV100 juht Jaanus Rohumaa, projekti üks idee autoritest Tõnu Kaljuste ja „Igal lapsel oma pill“ EV100 poolne eestvedaja Tiit Pruuli „Igal lapsel oma pill“ tänuüritusel 1.10.2018.

Meediakajastus

Meedia huvi projekti olemuse ja käekäigu vastu oli märgatav. Uudisväärtuslikud perioodid olid taotlusvoorude väljakuulutamised ning toetuste eraldamise otsuste väljakuulutamised. Tähelepanu said ka üle-riiklikud ja lokaalsed ettevõtmised pillide ostmiseks raha kogumisüritused ja tänukontserdid pillide kättesaamisel. Sponsorluse korras olid projekti reklaamid paari aasta vältel Postimehes ja JCDecaux tänavareklaami tahvlitel.

Plakat, mis kutsus inimesi projekti toetama

„Igal lapsel oma pill“ oli nelja aasta jooksul pildis erinevatel sündmustel, kus reeglina esinesid lapsed kollektiividest, kes olid projekti toetuse saanud. Näiteks kevadel 2018 astus teleasaate Klassikatähed otse-eeত্রis üles „Igal lapsel oma pill“ koondorkester. Koondorkester koosnes suures osas pillimängijatest, kes mängisid „Igal lapsel oma pill“ projekti toetusega ostetud pillidel. Kõlas projekti tunnusmuusika „Igaühel oma pill“ (Riho Pätsi ja rahvaviisi ainetel, Riivo Jõgi seade). Ülevaade sellest aktsioonist tehti ka ERR meelelahutuslikus saates Ringvaade:

https://etv.err.ee/v/meelelahutus/ringvaade/ringvaate_lood/092ec95e-ef99-4cae-bfda-62f1bdacf8e4/marko-kais-korval-studios-kus-olid-kogunenud-orkester-mis-on-omapillid-saanud-tanu-estti-muusikute-projektile-igal-lapsel-oma-pill

Projekti kordaminekut tähistati rahvusvahelisel muusikapäeval, 1. oktoobril 2018. a, kus eesmärgiks oli tutvustada projekti tulemusi. Päev algas puhkpillimuusikute kontsertidega erinevates Eesti piirkondade keskustes, kui päiksetõusul mängiti Eesti hümn ja lisaks ka muud sobivat muusikat. Päeva jooksul toimus üle 60ne kontserdi, kus esinesid projektist toetust saanud asutuste kollektiivid:

<https://www.ev100.ee/et/igal-lapsel-oma-pill-rahvusvahelisel-muusikapaeval>

ERR tootis 6 lõbusat klippi lastest, kes tutvustavad pille, mida nad mängivad. Need olid ERR-is eetris nädal aega enne Muusikapäeva: https://etv.err.ee/l/eriprojektid/igal_lapsel_oma_pill

Kehtna Kunstide Kooli noored baritoni ja trompetiga ning Viiratsi lasteaialapsed ukuleledega.

Tagasiside projekti kohta muusikavaldkonnas tegelevate inimeste poolt on olnud väga tänulik. Pilliõpe Eesti 100. sünnipäeva puhul väga vajaliku tõuke.

Riigieelarveline eraldis projektile „Igal lapsel oma pill“ oli 1,15 miljonit eurot (1 146 329,25 €: 2015: 200 000 €, 2016: 250 000 €, 2017: 350 000 €, 2018: 346 329,25 €).

Elluvijja: Riigikantselei Eesti Vabariik 100 korraldustoimkond ja Eesti Muusikakoolide Liit koos partneritega.

Projektijuht: Allan Tamme